

1. ERCP Nedir ?

Bu işlemde esnek, bükülebilir, ucunda minik bir kamera olan ve işaret parmağı kalınlığında tüp şeklinde ileri teknoloji ürünü bir cihaz ile ağızdan girilerek mide geçilmekte, oniki parmak bağırsağındaki bir açıklıktan ince, plastik bir tüp (kateter) yerleştirilerek boya (kontrast) maddesi enjekte edilmekte ve X ışını kullanılarak safra kanalları ve pankreas kanalı görüntülenebilmektedir. Bu sayede safra kanal taşları, cerrahi sonrası safra kaçakları, pankreas ve safra yolu ilişkili tümörler gibi çeşitli hastalıkların tanısı konulabilmekte, tanı amaçlı küçük örnekler (biyopsi) ve sürüntü alınabilmekte, safra taşları çıkartılabilmekte, taş-iltihabi hastalıklara veya tümörlere bağlı darlık alanlarını geçecek ve safra akışını sağlayacak şekilde veya safra kaçaklarını ortadan kaldırmaya yönelik plastik veya metal tüpler (stent) konulabilmektedir.

2. ERCP Nasıl Uygulanır ?

İşlem için mide ve oniki parmak bağırsağının boş olması gerektiğinden hastaların işlem öncesi en az 8 saat aç olmaları gerekmektedir.

Kanama arttırıcı, kan sulandırıcı ve ağrı kesici ilaçlar mümkünse, işlemden bir hafta önce kesilmeli, bu tarz ilaçlar kullanılıyor ise endoskopik işlemi yapacak olan doktorun haberdar edilmesi gerekmektedir. Kanama arttırıcı, kan sulandırıcı ilaçların işlem öncesi kesilmesi gerekebilir. Bu nedenle hem ilacı başlayan hem de işlemi yapacak olan doktora kullanılan ilaçla ilgili bilgi verilmeli ve onların önerileri doğrultusunda ilaç kesilmelidir.

Alerji yaptığı bilinen ilaçlar, kullanılan ağrı kesiciler mutlaka işlemi yapacak hekime iletilmelidir.

İşlem ortalama olarak 30 ila 120 dakika arasında sürmektedir. İşlem sırasında hissedilecek rahatsızlığın en az düzeyde olması için damar yolu ile sakinleştirici (ör. Midazolam) ve ağrı kesici (ör. Pethidine, Meperidine) ilaçlar verilebilmekte ve bu ilaçların uygulanabilmesi için işlem öncesi, koldaki yüzeysel bir toplardamara bir kateter (yumuşak kanül) yerleştirilmektedir. Bu ilaçlar hastayı endoskopik işlemi rahat tolere edebileceği yarı uykulu bir hale getirir. Tam bir bilinç kaybı olmamakla birlikte genellikle tetkik sonrasında hasta yaşananları ayrıntılarıyla anımsayamaz. Genel anestezi uygulanması halinde ise hasta tam uykulu hale gelmekte ve tam bir bilinç kaybı yaşanmaktadır. Eğer kişi isterse, herhangi bir sakinleştirici veya ağrı kesici ilaç uygulanmadan da tetkik yapılabilir.

İşlemden önce takma diş ve gözlük varsa çıkarılır. Mentollü bir lokal anestezi sprey ile boğaz uyuşturulur. Hasta sol yan olacak biçimde yatırılır. Daha sonra damardan sakinleştirici ilaçlar verilir. Ağıza açık kalmasını sağlamak için dişlik yerleştirilir. Ağızdan girilerek inceleme yapılır. İşlem sırasında rahatça nefes alınabilir, ağrı hissedilmez, ancak verilen havanın gerginliği hissedilir. İşlem esnasında görüşü sağlayabilmek için bağırsak içine doğru aralıklarla hava üflenir ve endoskopun çıkartılması sırasında üflenen bu havanın büyük kısmı geri emilir. Geri kalan hava ağız ve makat yoluyla çıkartılır.

Endoskopi cihazları enfeksiyon bulaşmasını engellemek için her hastadan sonra, önce ayrıntılı bir mekanik temizlik işleminden geçirilmekte ve daha sonra bakteri ve virüslere etkili özel bir sıvı ile dezenfeksiyon yapılmaktadır. İşlem sırasında kullanılan enstrümanların bir kısmı her hasta için yeni açılıp işlem sonrası atılmakta, diğer bir kısmı ise dezenfektan madde ya da yüksek ısı ile cerrahi alet sterilizasyonu protokolü ile tekrar kullanıma hazır hale getirilmektedir.

3. Uygulanacak İşlemlerin Riskleri:

3.1. LOKAL ANESTEZİ RİSKLERİ: Uygulanan maddelere bağlı alerjik reaksiyonlar görülebilir ve bu durum hayati tehlike oluşturabilir. Ancak gelişme ihtimali çok düşüktür.

3.2. ERCP'nin Riskleri, Komplikasyonları:

Aşağıda anlatılanlar bu işlemde görülebilecek olası riskler ve komplikasyonlardır.

ERCP günümüzde büyük oranda tanıdan çok tedavi amaçlı uygulanmaktadır.

İşlem sırasında uygulanabilen sakinleştirici ilaçlar nadiren kalp ritmi ve solunum hızında anormalliklere veya alerjik yan etkilere neden olabilmektedir. Bu ilaçların panzehirleri (bu ilaçların neden olduğu istenmeyen etkilere karşı ilaçlar) gereken durumlarda hızla uygulanarak müdahale edilebilmektedir.

ERCP işleminin en sık komplikasyonları; pankreas iltihabı (pankreatit), gastrointestinal sistemde kanama ve yemek borusu, mide, oniki parmak bağırsağı ve safra yollarında delinme (perforasyon), safra yollarında iltihap (kolanjit), çok seyrek olarak da kalp ve dolaşım sistemi bozuklukları, bakteriyemi (damar içine mikrop kaçması), yatış biçimine bağlı yaralanmalar veya dişlere zarar gelmesidir. Ölüm gelişebilir.

4. ERCP'İN Alternatif Yaklaşımı: ERCP işlemi yerine, sadece tanı koyma amaçlı safra kesesi safra yollarının radyolojik olarak manyetik rezonans görüntülemesi (MRCP) uygulanabilir. Tedavi amacıyla uygulanan ERCP işleminin alternatifi ise mevcut hastalığa göre girişimsel radyolojik işlemler ya da cerrahidir.

5. ERCP Uygulanmazsa Neler Gelişir? Doktorunuzun istemine rağmen ERCP yapılmadığı takdirde, tedavide gecikmeye bağlı istenmeyen durumlar (komplikasyonlar) görülebilmekte örneğin safra kanalı taşı çıkarılmadığı takdirde safra yolu enfeksiyonu, pankreas iltihabı gibi hayatı tehdit edebilecek komplikasyonlar ortaya çıkabilmektedir.

6. ERCP Sonrası Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar Nelerdir ?

İşlem sonrası boğazdaki uyuşukluk geçene kadar, yaklaşık 1 saat süresince ağızdan hiçbir şey alınmaz. İşlem esnasında sakinleştirici ilaç uygulanmış olan bireylerin mutlaka bir refakatçi eşliğinde evine götürülmesi gerekmektedir. İlaçların etkisinin geçeceği ertesi güne kadar motorlu araçlar kesinlikle kullanılmamalıdır. İşlem sonrasında hissedilen şişkinlik gaz çıkarılması ile birlikte giderek azalır. İşlem sonrası boğazın tahriş olmasına bağlı ya da yapılan girişimler nedeniyle ağızdan çok az miktarda kan gelebilir. Karında şişkinlik ve ağrı hissinin 24 saatten sonra da devam etmesi, kusma, titreme ve ateş yükselmesi, nefes darlığı, makattan ya da ağızdan sürekli veya bol miktarda kan gelmesi gibi durumlarda doktorunuzu hemen aramanız gerekmektedir.

7. HASTAYA ÖZEL DURUMLAR:

.....
.....
.....
.....
.....

- Doktorumdan tıbbi durumumun tanı ve tedavisi ile ilgili yapılacak tıbbi tedavi konusunda ve bu tedavinin gerekliliği, girişimin seyri ve diğer tedavi seçenekleri hakkında ayrıntılı bilgi aldım.
- İşlem sırasında oluşabilecek olumsuzluklar ve olası riskleri bana ayrıntıları ile anlatıldı.
- Bana önerilen tanı ve tedavi yöntemlerini reddettiğim zaman sağlığımı tehdit edici hangi risklerin olabileceği, bu tedavi yerine uygulanabilecek bir başka tedavi yönteminin bulunup bulunmadığı konusunda bilgilendirildim.
- Bu formda tanımlananlar dışında yapılacak herhangi bir ek girişimin yalnızca sağlığıma yönelik ciddi zararların önlenmesi ve yaşamımın kurtarılması için uygulanabileceği bana anlatıldı.
- Kimlik bilgilerim ifşa edilmemek kaydıyla, hastalığımla ilgili tüm tıbbi veriler ile her türlü tetkik materyallerinin ve tetkik sonuçlarının eğitim ve bilimsel çalışma amaçlı olarak kullanılabilmesi bana anlatıldı. Doktorum tüm sorularımı anlayabileceğim bir biçimde yanıtladı.
- Doktorum tüm sorularımı anlayabileceğim bir biçimde yanıtladı.
- Aklım başımda ve kendimi karar verecek yeterlilikte görüyorum.
- İstemediğim takdirde tedavi/girişime onam vermek zorunda olmadığımı ve/veya istediğim aşamada vazgeçebileceğimi biliyorum.

Not: Lütfen el yazınızla "okudum, anladım ve kabul ediyorum" yazınız ve imzalayınız.

Hastanın veya Yakınının

Adı- Soyadı : _____
Tarih-Saat : ___/___/_____/_____
İmza : _____
Yakınlık Derecesi: _____

Ben "Bilgilendirme ve Rıza Belgesinin" içindeki bilgileri hastanın kendisine, ebeveynine veya yakınlarına yapabileceğim en iyi şekilde aktardım .

İŞLEMİ YAPAN (Hekim)

Adı – Soyadı : _____
Kaşe / İmza : _____
Tarih / Saat : ___/___/_____/_____/_____